

K 20. VÝROČIU ÚMRTIA JÚLIUSA SATINSKÉHO

MGR. PETER CABADAJ

✉ petercabadaj5@gmail.com

A brief literary commemoration of Július Satinský, comedian, actor, writer, dramatist, memoirist, children's writer, essayist and commentator on current affairs. An honorary member of the Slovak Arachnological Society, a fan of chess problems, a passionate hiker and writer of letters, a convinced monarchist, a born narrator of wide epics and a kindly mystic, Július Satinský came into this world on 20 August 1941 in Bratislava. He grew up on Dunajská Street, where he lived until his death and which he immortalised in literature. In agreement with his close friend Kornel Földvári, it can be stated that Satinský had an affinity for fairy tales in the style of Čapek. They sparkle with humour thanks to the fruitful confrontation between mythical beings and everyday life

Keywords: Julius Satinsky, memoirs, children's literature, essays, opinion writing

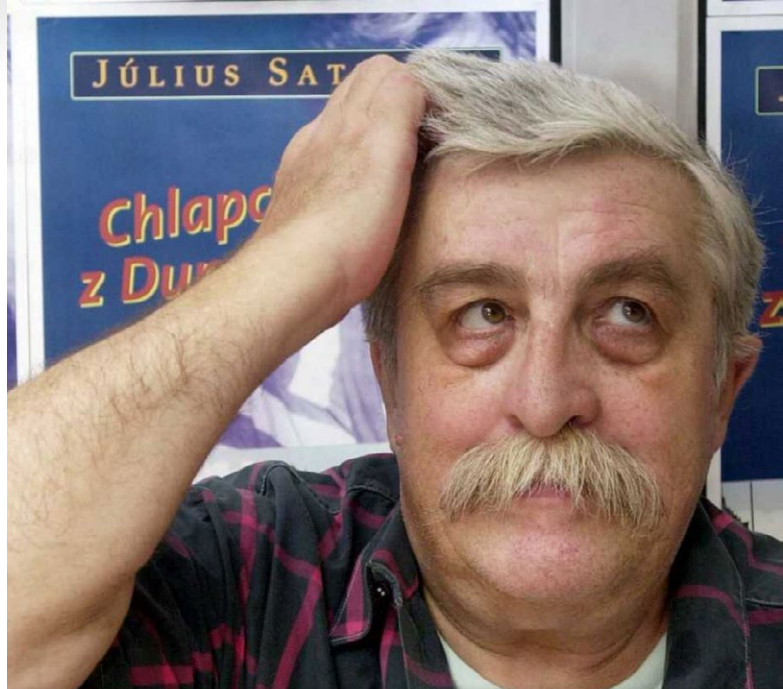
Tesne pred koncom minulého roka uplynuli dve dekádi od úmrtia Júliusa Satinského. Bol nezameniteľným humoristom, dramatikom, prozaikom, esejistom, fejtonistom, publicistom, glosátorom, autorom memoárovej spisby i literatúry pre deti. Všeobecne známym sa stal najmä ako herec v autorských divadelných predstaveniach vedno s nerozlučnou dvojčkou Milanom Lasicom, s ktorým priniesli do domácej satiry intelektuálny pohľad na svet.

Spoločenské udalosti komentovali s osobitým humorom a riadnou dávkou irónie. Pre evidentný odklon od jednoduchého zábavného ľudového rozprávania ich možno plným právom považovať za zakladateľov moderného slovenského humoru. Vystúpenia bravúrne prelínali scénkami, skečmi, hudbou a piesňami, zdanlivo nevinnými dialógmi metaforicky „rozpítvávali“ situácie, v ktorých sa našli mnohí Slováci a Česi.

L & S

Čestný člen Slovenskej arachnologickej spoločnosti, ctiteľ kompozičného šachu, vášnivý turista i pisateľ listov, presvedčený monarchista, rodený rozprávač širokých epík a láskavý mystifikátor Július Satinský prišiel na tento svet 20. augusta 1941 v Bratislave. Vyrastal na Dunajskej ulici, kde býval až do smrti a ktorú zvečnil aj literárne. Už počas štúdia dramaturgie na Vysokej škole múzických umení (VŠMU) vystupoval spolu s Lasicom v autorských dialógoch v chýrnej bratislavskej kaviarni Tatra.

Zakrátko po absolvovaní štúdia dramaturgie so zameraním na divadlá malých javiskových foriem na VŠMU narukoval Milan Lasica do Vojenského umeleckého súboru (VUS). Podmienkou na tento typ ľahšej vojenskej služby bolo, že vedno s ním nastúpi do súboru aj Satinský a budú tak môcť v estrádnych programoch vystupovať ako dvojica. Akčný Július Satinský s uvedenou možnosťou rád súhlasil, prerušil štúdium dramaturgie na VŠMU a už ho nikdy nedokončil. Na základnú vojenskú službu do VUS-u teda nastúpili spolu a vedenie súboru od nich chcelo niečo ako „politický kabaret“. Určené zadanie mali v úmysle naplniť hrou *Poprava sa nekoná*, ktorá však evidentne nesplnila očakávanie dôstojníckeho zboru. Veliteľ jednej českej posádky dokonca predstavenie označil za „hrubé znevažovanie ľudovej armády“ a jeho sťažnosť muselo riešiť až ministerstvo národnej obrany. Mimochodom,

Obr. 1 Július Satinský. Zdroj: Súkromný archív P. Cabadaja

vyriešenie problému s nesprátnymi vojakmi poskytol nadriadeným oficerom žart Júliusa Satinského, ktorý prvého apríla 1964 vyhlásil celosúborový bojový poplach. Milana Lasicu nakoniec prevelili do Trebišova k motostrelcom a Július Satinský sa po zvyšok vojenskej služby staral v Michalovciach o útvary svine. Hádam stojí za zmienku, že zo spomenutej hry *Poprava sa nekoná* ostal zachovaný len jeden strojopisný scenár. Text hry vyšiel prvý raz knižne až vlni (2022).

Koncom šesťdesiatych rokov účinkoval Satinský v Divadle na korze. Keďže mu v roku 1970 normalizačná štátna moc znemožnila pôsobiť na Slovensku, dva roky vedno s Lasicom vystupovali v kabarete Večerní Brno. Od roku 1972 už nesmeli „apoštoli slovenského humoru“ hrať svoje predstavenia ani tam. Vďaka ponuke Ivana Krajčíka a Kamila Peteraja istý čas účinkovali v spevohre Novej scény v Bratislave, od roku 1978 v činohre, až napokon prešli do novozaloženého Štúdia S (1982), kde dlhodobo úspešne pôsobili.

Po mimoriadne úspešnom predstavení *Večer pre dvoch* (1966) bolo ďalším výrazným kabaretným celkom autorského tandemu Lasica & Satinský *Soirée* (1968). Tento legendárny program mal ohromný divácky ohlas – zároveň sa však stal aj jedným z dôvodov striktného zákazu uvádzania ich hier v nasledujúcich rokoch normalizačnej éry. Knižne stihli debutovať ešte v „zlatých šesťdesiatych“ zbierkou dramatických scénok a poviedok *Nečakanie na Godota* (1968). Oprávnené možno konštatovať, že už v spomenutých dielach zaujali ako nezameniteľní humoristi schopní problémovo re-

agovať na aktuálnu dobovú situáciu a spoločenskú atmosféru bez toho, aby produkovali konvenčnú a trápnu satiru. Medzi úspešné predstavenia z tohto obdobia ich tvorby patrí napríklad *Radostná správa pre všetkých, ktorí majú ťažkosti s mechurom* (1969), *Ako vzniká sliepka* (1971), obísť nemožno ani knižný výber z viacerých inscenácií nazvaný *Lasica, Satinský a vy* (1970).

Tvorcovia vo svojich opusoch často rezignujú na dramatické postavy, vystupujú „sami za seba“ a narúšajú tak tradíciu realistického divadla, v ktorom sa herec vcíti do stvárňovanej figúry. Uvedeným zreteľom a tiež charakterom vlastného humoru sa priblížili legendárnej českej medzivojnovnej dvojici Weřich & Voskovec. Komika Lasicu a Satinského bola založená na ironickom posunutí tých najbanálnejších životných situácií do absurdných rovín. Popri iných aspektoch dosiahli spomenutý efekt aj originálnym prístupom k jazyku, respektíve kreatívnym rozvíjaním celkových možností slovenčiny. Zároveň platí, že absurdná línia ich textov vôbec neznamená únik od reality, práve naopak, lebo pre autorov to bol spôsob, ako upozorniť na pohodlnú a nebezpečnú konvenčnosť v myslení, respektíve na prázdnotu jazyka, ktorým sa toto myslenie prejavuje. Typickú ukážku naznačenej línie predstavujú ich texty reflektujúce slovenskú národnú mentalitu. Zrkadlia ju so skeptickým humorom, bonmotmi, no hlavne bez zbytočných ornamentov a romantického pátosu. Súborne vyšli tieto predstavenia Lasicu a Satinského pod názvom *Ako vzniká sliepka a všetky ďalšie hry* v roku 2022.

Interesantnou epizódou biografie L & S je ich participácia na vydávaní recesistického „magazínu nenáročného diváka pre otázky zlatej strednej Európy“ *Infarkt* (1969). Až trinásť šéfredaktorov – všetko výrazných umeleckých zjavov – legendárnej prílohy mesačníka *Mladá tvorba* naraz zabezpečovalo, že jeden odvolaný šéfredaktor mohol byť okamžite nahradený ďalším (V. Bednár, L. Dohnal, E. Havetta, K. Földvári, T. Janovic, M. Labuda, M. Lasica, I. Luther, J. Melkovič, I. Popovič, V. Popovič, J. Satinský, M. Vanek).

Ako ilustračný príklad zvrátenosti normalizačnej mašinérie spomenieme disidentský vklad Lasicu a Satinského do kultového filmu *Pacho, hybský zbojník* (1975). Hoci boli autormi bravúrne vypointovaných dialógov a bonmotov (viaceré zľudoveli), na základe príkazu vedúceho ideologického oddelenia ÚV KSS Ľudovíta Pezlára nemohli figurovať v tituloch. Vďačný režisér Martin Ťapák nepresadil „u sú-

druhov“ ani to, aby herecky stvárnil epizódne roly členov Pachovej zbojníckej družiny.

BOLO NÁS JEDENÁŠŤ

Koniec vynútenej prestávky znamenal pre excelentnú autorskú dvojicu, ktorú nezlomila ani svojvôľa totalitného komunistického režimu, najskôr možnosť prezentovať sa muzikálovou úpravou hry Jána Soloviča *Žobrácke dobrodružstvo* pod názvom *Plné vrec-ká peňazí* (1975 – jeden z najhranejších slovenských muzikálov v dejinách) a Lasicovou dramatisáciou Mináčovho románu *Výrobca šťastia* (1985 – spolu s V. Mináčom). Až potom mohli uviesť svoje hry *Deň radosti* a *Náš priateľ René* s podtitulom *Voľne podľa Jozefa Ignáca Bajzu* (obe 1986). Posledné dva opusy vedno s televíznym kabaretným cyklom z osemdesiatych rokov *Nikto nie je za dverami* tvoria súčasť knihy *Tri hry* (1988). Inscenácia *Náš priateľ René* bola tiež začiatkom úspešnej kooperácie so skvelým hudobným skladateľom a „človekom hromadného výskytu“ Jarom Filipom.

Hádam ani netreba zdôrazňovať, že legendárny štúdiový album *Bolo nás jedenásť* (1985) – autorskej a interpretačnej trojice Lasica, Satinský, Filip – patrí medzi najvýraznejšie tituly v histórii slovenskej populárnej hudby. Súčasne sa tento znamenitý „triumvirát“ stal symbolom slobodného kumštu, vtipného glosovania, zmysluplného humoru a inteligentnej zábavy.

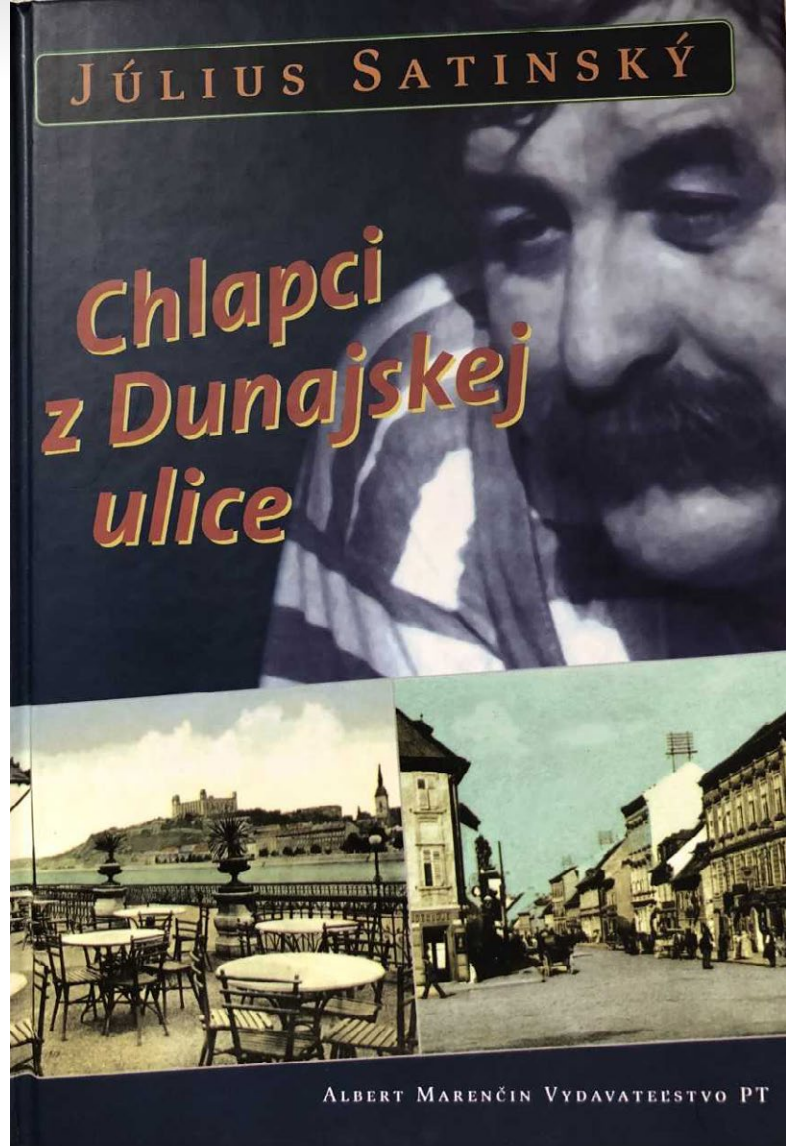
Koncom osemdesiatych rokov kooperoval Satinský s časopisom *Slovenské pohľady*, v ktorých zverejňoval krátke glosy, komentáre i svojrázne recenzie knižných diel. „*Ten Dominik Tatarka*“ uviedol v jednej z nich (1989), „v *Navrávačkách* zhudobnil región svojej duše s takou úprimnosťou, že to odzbrojí aj kamarátov, ktorí sa dali na politiku a ktorí mu hodný čas pred smrťou – huncúti – schovali pero a teraz sa nám snažia navrávať, že *Navrávačky* sú pornografia. Všetci by sme si mali *Tatarku* prečítať, poplakať si, vypiť si na jeho pamiatku a s chuťou sa pustiť do písania, lebo my môžeme písať a nemusí za nami chodiť dobrá duša s magnetofónom a čakať, kým začneme formulovať. On sformuloval v *Navrávačkách*, čo cíti slovenský muž k Mame. Dievčaťu, Národu s takou bolestnou presnosťou, že *Gabriel García Márquez*, *Šukšin*, *Vetemaa*, *Radičkov* a *tutti quanti* dozadu až po *Fiodora Michailoviča D. by ho – slovenského provinciálneho spisovateľa – vo svojich stáročiach samoty úctivo privítali.*“

CHLAPCI Z DUNAJSKEJ ULICE

Po Nežnej revolúcii začal Satinský venovať okrem herectva intenzívnejšiu pozornosť aj publicistike (fejtóny) a tvorbe pre deti (rozprávky). Pravidelnú rubriku mal v niekoľkých novinách, časopisoch i v rozhlase. Často a rád využíval vo svojich fejtónoch prvky slovnej hry, jeho písanie bolo búrlivé, extrovertné, nevyhýbal sa veľkým gestám a pózam, ktoré možno čítať priamo, ale i ako ironicky prevrátené. Nezanedbateľný je tiež výchovný aspekt Satinského fejtónov. Vyvinul snahu provokáciou vzbudiť v čitateľovi túžbu stať sa rovnako samostatnou a originálnou osobnosťou, ako je sám autor, ktorý si môže dovoliť zaujímať aj nekonvenčný či nepopulárny postoj, stanovisko. Tieto texty vyšli knižne v súboroch *Moji milí Slováci* (1991), *Karavána šteká, psi idú ďalej* (1993), *Už ani muk! alebo karavána šteká, psi idú ďalej 2* (1994), *Šlak ma ide trafiť* (1997), *Tristo hrmeňých /... prvých sto!* (1999), *Čučoriedkareň, Polstoročie v Bratislave, Chlapci z Dunajskej ulice* (všetky 2002), *Čučoriedkareň 2* (2003) a i.

„Sú veľké dejiny – dejiny Cézarov, Napoleonov, veľkých októbrových revolúcií a tisícročných ríš –, ktoré nás síce zasahujú svojimi dôsledkami, ale priamo sa nich nezúčastňujeme. A sú malé dejiny obce, štvrte či ulice, ktoré svojim všedným, každodenným životom vytvárame my sami. Nevieť, ako komu, ale mne sa tieto druhé dejiny vidia oveľa bližšie, lebo vydávajú svedectvo o tom, ako a čím v prevratných časoch veľkých dejín skutočne žil takzvaný obyčajný človek, teda vy, ja alebo napríklad Július Satinský.“ Citované slová spisovateľa Pavla Vilkovského otvárajú knihu *Chlapci z Dunajskej ulice*. Hoci v nej, ako i v titule *Polstoročie v Bratislave*, ostáva Satinský oboma nohami na teritóriu rodného mesta, svoje zážitky ako bravúrny rozprávač dofabuluje a efektne pointuje. Isteže, občas možno nie celkom v súlade s faktografiou, ale neomylné vždy s požiadavkou zobrazovaného príbehu, v záujme jeho optimálneho vyznenia. Čitateľ nadobúda presvedčenie, že vo chvíľach rozprávania autor úprimne veril, že všetko sa odohralo navlas analogicky. Takto pôsobia jeho životné osudy najdôveryhodnejšie, realita sa podrobuje umeleckej fikcii a v tejto podobe začína žiť vlastnou tragikou. Alebo napísané inak: človek rád rezignuje na svoje verzie udalostí a dezertuje z monotónneho všedného dňa do farbistého sveta očareného a zároveň očarujúceho rozprávača.

Obr. 2 Július Satinský: Chlapci z Dunajskej ulice. Zdroj: Súkromný archív P. Čabadaja

ROZPRÁVKY UJA KLOBÁSU

Slovný humor, bezbrehá imaginácia a živelné rozprávačstvo charakterizujú Satinského tvorbu určenú najmenším čitateľom (*Rozprávky uja Klobásu*, 1996). Vymýšľanie a písanie rozprávok bolo prejavom jeho hlbokého vzťahu a lásky k deťom. Chcel rozvíjať ich fantáziu, zmysel pre humor ako systém osobnej obrany, učiť vo všednom dni nachádzať rozprávkové zázraky, prežívať vzrušujúce dobrodružstvá. A najmä hľadať šťastie, harmóniu a pohodu v malých každodenných prítomnostiach, ako bola, povedzme, autorova priam erbová slaninka s cesnakom. Vetrom ošľahaný literát dobre vedel, že reálny život so všetkými strasťami a bolesťou dieťaťu priskoro vyrazí dych, preto chcel humorom posilniť jeho imunitný systém a schopnosť udržať si duševné zdravie, keď táto chvíľa nastane.

Zhodne s insiderom Kornelom Földvárim možno konštatovať, že Satinskému bola blízka rozprávka

čapkovského typu. Humoristické iskrenie v nej vzniká z vďačnej konfrontácie bájných tvorov s bežným životom. Avšak na rozdiel od disciplinovaného Karla Čapka sú „klobásovské rozprávky viac barnumskejšie. Ťažisko je z reálnych situácií prenesené viac do výmyslu (i keď veľmi zemitého a neopúšťajúceho prozaické reálie), „poetická“ zložka rozprávky ustupuje komickým situáciám.“ Ireálne momenty ale napodiv oblúkom cez opovážlivé zveličenie ústia do ľudskej každodennosti. Jednotlivé rozprávkové bytosti sa v konečnom dôsledku správajú ako spisovateľovi komickí príbuzní a známi z jeho rozhlasových, časopi-seckých či knižných fejtónov.

Spolu s Milanom Lasicom a Stanislavom Štepkom vydal Satinský titul *Kam na to chodíme* (1991), s Milanom Lasicom a Miroslavom Horníčkom knihu *Triológ* (1997). Niekoľko publikácií mu vyšlo v susednom Česku (v tomto smere patrí za riekou Moravou bezpochyby medzi najznámejších slovenských literár-

ných tvorcov). Zásluhou Kolomana Kertésza Bagalu (L. C. A.) máme k dispozícii trojzväzkové súborné dielo s názvom *L & S* (1996 – 2000). Prepis z vystúpení Lasicu a Satinského v kultovom televíznom zábavnom programe *Ktosi je za dverami* dostal rovnomenný knižný tvar v roku 2021.

LISTY Z ONOHO SVETA

Fakt, že Július Satinský do posledných chvíľ života nestratil zmysel pre humor a nechcel nikoho zaťažovať svojimi trápeniami so zdravím, demonštruje posmrtno vydaná kniha *Momentálne som mŕtvy, zavolajte neskôr* (2003). Pripomenieme, že ako každý človek, aj on mal tých trápení a smútkov niekoľko. Hlavne keď ho postupne opúšťali najbližší – najskôr milovaní rodičia, potom mu vo vlnách Karibiku tra-

Obr. 3 Milan Lasica, Július Satinský a Stanislav Šteпка. Zdroj: Súkromný archív Petra Cabadaja

Milan Lasica
Július Satinský
Stanislav Šteпка

gicky zahynula prvá manželka Olga Lajdová, prekladateľka, baletka v Slovenskom národnom divadle a tanečnica Lúčnice, s ktorou žil v spokojnom, ale bezdetnom manželstve. Zakrátko vstúpil do partnerského zväzku so psychiatrickou Vierou (majú dve deti).

O bohatú otcovu literárnu pozostalosť sa erudovane a s maximálnou zodpovednosťou stará dcéra, jazykovedkyňa a prekladateľka Lucia Molnár Satinská. Práve jej editorskou zásluhou vyšli knižne zbierka fejtónov *Listy z Onoho sveta* (2007), rozšírené vydanie *Rozprávok uja Klobásu* (2008), výber z cestovných denníkov *Expedície 1973 – 1982* (2011), *Listy Olge* (2013) a *Gundžovníky* (2018). Stručne ozrejmime názov posledného titulu. Keď v šesťdesiatych rokoch Satinského švagrovia emigrovali, rozhodol sa udržiavať ohník rodinných vzťahov formou vlastnoručne vydávaného časopisu – *Gundžovníka*. Robil tak poctivo sedemnásť rokov (1967 – 1984) a registrujeme 87 dochovaným čísel (chýba len prvý ročník). Časopisy majú kronikársky rozmer, informujú o dianí v Bratislave a Československu, zrkadlia históriu jednej rodiny a jednej krajiny počas normalizácie. Autor zobrazuje tok udalostí originálnou optikou pozorovateľa z Dunajskej ulice, kde sa aj v tých časoch zachoval ostrovček slobody a „pozitívnej deviácie“. Jednotlivé články, ktoré písal Satinský na stroji, si aj sám ilustroval. Doplníme ešte, že ako časopisy vychádzali len v 2 exemplároch – jeden smeroval do Ameriky, druhý do Švajčiarska.

Listy, zápisky, denníky, glosy, reportáže a iné autorove texty charakterizuje predovšetkým esprit a osobitý jazyk. Uplatňoval v nich nezvyčajné výrazy, miloval slovné hračky, neologizmy, kalambúry – sťaby testoval „výtlak“ a hranice celkových možností slovenčiny. Ako sebedomý používateľ jazyka nechával redaktorom v novinách a časopisoch odkazy, aby v žiadnom prípade nemerili jeho slová – napríklad aj s vyhrážkou, že „im stlačí nos“... Dcéra Lucia Molnár Satinská v jednom interview uvádza, že „Julo neakceptoval jazykové authority, sám chcel byť autoritou. Respektíve nie autoritou, ale vzorom, inšpirátorom, dnes by sme to nazvali influencerom. Vyžíval sa v používaní novotvarov a túžil po tom, aby sa uchytili. Vzorom mu bol v tomto Hviezdoslav. Ešte ale budeme musieť aspoň sto rokov počkať, aby sme zistili, či obstál. Len málo textov z otcovej pozostalosti tvoria také, ktoré by neboli určené pre širšie publikum. Aj pri listoch, ktoré posielal svoje láske Olge, počítal s tým, že ich budú čítať aj Olgi-

ne kamarátky alebo rodina. Myslím si, že Julo vždy písal tak trochu aj pre budúcnosť, pre obdobie, keď tu už on nebude. V tomto bol ozaj neskromný, ale ukazuje sa, že právom.“

SITUAČNÉ SPRÁVY O SLOVENSKU

Kornel Földvári o svojom blízkom priateľovi Júliusovi Satinskom napísal, že svojimi dôvtipnými fejtónmi ordinoval čitateľovi liečbu šokom. Veru, udeľoval nám ostré liečivé zauchá, rezal do nás neľútostnou iróniou zavrtávajúcou sa hlboko pod kožu. Dokonca pri obzvlášť ťažkých prípadoch neváhal uplatniť nesalónnu argumentáciu na pokraji urážky. Akoby nás chcel prebudiť a zbaviť všetkého, čo deformuje myseľ i dušu.

Mnohé Satinského texty možno čítať ako situačné správy o Slovensku, ktoré vychádzali z dôvernej (intímnej) znalosti ľudí a krajiny, z dlhodobého autorovho putovania a mapovania stoviek lokalít – od obcí a mestečiek až po najzapadnutejšie kúty a samoty. Všetky územia prechodil vlastnými nohami, plasticky si zapamätal každý chodníček či skratku, každý peň, na ktorom sa dalo posedieť a oddýchnuť. A, samozrejme, každý postreh a interesantnú myšlienku, ktorú v debate s ním v rôznych končinách ľudia vyslovili. Hĺbavejšie čítanie odhaľuje v druhom pláne líniu skladania tvorcových záznamov do svojského atlasu predstáv, názorov, obrazov i predsudkov rozličných vrstiev obyvateľstva. Nad všetkým ale jednoznačne tróni ľudská spolupatričnosť. Ak to domyslíme do konzekvencií, ešte aj na samom počiatku rodokmeňa Satinského milo frivolných čučoriedok nestojí erotika, s ktorou sa rozprávač tak šarmantne pohráva, ale túžba po normálnych a autentických ľudských vzťahoch, vzrušujúci pocit z blízkosti človeka, ktorý nás priťahuje, dorozumenie sa s ním i bezstarostné prekáračky. Možno sa autorova radostne zmyselná *Čučoriedkareň* chvíľami tvári ako *Dekameron*, ale v samom jadre ide o rafinovane napísanú príručku ľudskej komunikácie. Pozornejším čítaním zistíme, že v hodnotovej hierarchii tohto znalca žien zaujímajú popri zvodných čučoriedkach rovnako dôležité, ak nie ešte dôležitejšie miesto „staré praženice“ – svetaskúsené dámy vyšších vekových kategórií, dámy nie podľa rodného listu, ale svojím životným štýlom, noblesou, eleganciou a názormi.

BYTOSTNE MILOVAL VLASTNÝ SVET

Plným právom môžeme Júliusa Satinského označiť za ikonického česko-slovenského umelca, čo azda najpresvedčivejšie ilustrujú filmové roly. Českí režiséri radi využívali Satinského herecké majstrovstvo, komediálny talent, chytľavú bezprostrednosť spojenú až s detskou naivitou. Ako konkrétne príklady spomenieme účinkovanie v úspešných celovečerných hraných filmoch *S tebou mě baví svět* (česká komédia 20. storočia, 1982) *Srdečný pozdrav ze zeměkoule* (oba 1982), *Tři veteráni* (1983), *Prodáváč humoru* (1984), *Vesničko má středisková* (1985), *Můj hříšný muž, Velká filmová loupež, Zkrocení zlého muže* (všetky 1986), *Vážení přátele, ano* (1989).

Životný príbeh Júliusa Satinského, ktorý bytostne miloval vlastný svet, potvrdzuje platnosť okrádleného výroku, že kým malí ľudia o prestíž bojujú, veľkí ľudia ňou disponujú. On nikdy nemusel o prestíž bojovať, za neho najpresvedčivejšie hovorilo to, čo za štyri decéniá vytvoril. Generálne uznanie a pomyselný aplauz budú dlho sprevádzať tvorcov kumšt, myšlienky uložené v literárnych dielach, televízii či na filmovom plátne, jeho hlas bude znieť z mnohých hudobných nosičov.

Nezabudnuteľný Július Satinský odišiel do večných lovísk 29. decembra 2002. Odpočíva na Ondrejskom cintoríne v Bratislave, kde sa dlhšie nepochovávalo. Empatická manželka Vierka však požiadala úrady o výnimku a našla také miesto, odkiaľ je výhľad na „jeho“ milovanú Dunajskú ulicu.

ZOZNAM POUŽITÝCH ZDROJOV

- FÖLDVÁRI, Kornel, 2004. *Svet pre dvoch. O Lasicovi a Satinskom*. Levice: L.C.A. 2004. 125 s. ISBN 80-89129-1-5.
- LASICA, Milan a Július SATINSKÝ, 2022. *Ako vzniká sliepka a všetky ďalšie hry*. Bratislava: Slovart. ISBN 9788055653266.
- LASICA, Milan, SATINSKÝ, Július a Stanislav ŠTEPKA, 1991. *Kam na to chodíme*. Bratislava: Smena. 88 s. ISBN 80-221-0195-8.
- MIKULA, Valér a kol., 2005. *Slovník slovenských spisovateľov*. Bratislava: Kalligram – Ústav slovenskej literatúry SAV, 656 s. ISBN 8071498017.
- SATINSKÝ, Július, 2002. *Chlapci z Dunajskej ulice*. Bratislava: Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT. 126 s. ISBN 8088912318.
- SATINSKÝ, Július, 2002. *Polstoročie s Bratislavou*. Bratislava: Albert Marenčin – Vydavateľstvo PT. 117 s. ISBN 8088912334.